

Bláboly neumělcovy – část 10.

Kdo má četbu těchto textů zapovězenou či nedoporučenu, o tom byla už řeč několikrát, tak se nebudu opakovat. Ale ještě jednou se pokusím pokračovat v odpovědích na některé dotazy. Připomenu pouze, že OZP jsou „otázky z publika“ a ODN jsou „odpovědi dopadeného neumělce.“ Navíc pod dojmem jedné trošku zbytečné „diskusičky“ dodám, kdo má jiný názor než já, nechť ho dole jasně a srozumitelně ventiluje. A bude-li těch názorů více, pak to jen naplní poslání, které této skupině do vínku v preambuli vepsal pan zakladatel. Bude to jistě zábavné a zajímavé všechny.

=====

OZP: Co je to kýč a co znamenají vaše slova „kýčovitě krásné“?

Co se týče kýče, je to dost problém a nastolení této otázky je rozbuškou k různým zajímavým diskusím, ba i planoucím vášním.

S plným vědomím, že někomu šlápnu na příslovečné „kuří oko“, prohlašuji svým jménem a za sebe jednu z pravd typu „císař je nahý“, že slovo kýč je bezobsažný blábol, který pomáhá tzv. „znalcům“ (byť ověřeným uměleckými akademickými tituly), snobům, uměleckým kritikům, konkurentům a další sebrance parazitující na tvořivé činnosti druhých lidí, být znalci (alespoň v očích svých a snobského plebsu). Na těchto znalcích je zajímavá jedna věc. Provázejí tvůrčí a uměleckou činnost člověka snad od nepaměti a nijak by mě nepřekvapilo, kdyby i věstonická Venuše měla svého znalého kritika, který ji svým skřehotáním označil za kýč, a ona pak skončila kdesi v odpadcích, aby po tisících let byla doprovázena při jakémkoliv přesunu ozbrojenou eskortou. A přestože od doby vynálezu písma jsme schopni relativně úspěšně (byť někdy třeba mylně) identifikovat tvůrce soch, obrazů, staveb – nebo alespoň nijak nepochybujeme, že tito konkrétní lidé existovali a něco nám tu zanechali, po jejich hodnotitelích dnes prakticky „neštěkne pes“, přestože to ve své době možná byly osoby vážené nebo alespoň u vážnosti nějakou mocí světskou či církevní držené.

Kdyby bral člověk tyto znalce vážně, pak by skutečně musely být kýčem také a mimo jiné (uvedu jen příklady):

- obrázky Josefa Lada. Pamatuji dobu, kdy skutečně byl za kýčaře označován, protože jeho pojetí krajiny, Vánoc, lidových zvyků bylo příliš zatíženo nostalgií po předkomunistické minulosti, a malovat kostelíčky nade vsí, to už byla skoro protistátní činnost. Lada naštěstí včas zemřel. Navíc jsou jeho obrázky dnes vydávány na pohlednicích v mnohotisícových sériích (a to znalci neodpouštějí), protože to je nejen kýč, ale i komerce,
- Sněhurka a sedm trpaslíků – protože trpaslík se stal přímo vyhlašovaným symbolem kýče, ač nesplňuje prakticky žádný z prohlašovaných hříchů na tváři Velkého Umění,
- slunečnice od Van Gogha – protože nenesou žádnou (především hlubokou) myšlenku a také jsou vydávány ve velkých nákladech jako reprodukce, je to však pouze bezduchá kopie přírodního produktu,
- lidové ornamenty (laciná líbivost, a pochopitelně také bezduhá),

- Rybova mše vánoční, protože ve své době podlézala panujícím církevním pořádkům a odváděla lid obecný od třídního boje za fašismus, demokracii nebo socialismus (podle momentálních poměrů v současnosti),
- všechny opery a operety, protože v době jejich vzniku se jednalo vlastně o muzikály, pokleslou to zábavu hovíci masovému vkusu a současně ho kazící,
- česká státní hymna, původně zlidovělá odrhovačka z bezvýznamné hry, opěvující cosi, co se ani zdaleka nezakládá na pravdě, a jejíž druhá sloka je prakticky určena k zapomnění - mnozí znalci a snobové by jí i dnes radši nahradili něčím bojovnějším, což by se ovšem zakládalo na pravdě ještě méně,
- chorál „Kdož sú boží bojovníci“ obávané teroristické organizace Al-Husité, ničící vše, co jí přišlo do cesty, umělecká díla, obrazy a sochy především,
- barokní andělíčkové obklopující obrazy na oltářích, sochy svatých, ale i schodiště v prezidentském sídle (nápadná podoba k trpaslíkům, liší se od nich pedofilní choutky budící nahotou a opeřenými končetinami na zádech),
- film Vratné láhve (protože ho vysílali na Nově a to je pro snoby dostatečný důkaz kýčovitosti)
- balet Labutí jezero s polonahými hopsandami a navíc to ještě pochází z Ruska – v podstatě stejně úpadková záležitost jako kankán,
- filmy Markéta Lazarová a Kladivo na čarodějnice se striptýzem Magdy V. a Soni V. hanebně nízké úrovně, útočícím na nízké lidské pudy
- socha boha Radegasta v Beskydech, obrovského trpaslíka, pravděpodobně zcela smyšleného
- ---

a tak by se dalo pokračovat dál a dál. Prostě cokoliv, co člověk vymyslí a vytvoří, se nechá čistě účelově označit za kýč a pak už jen nechat působit vrženou špínu. Závěr je vcelku jednoduchý. Nic takového jako kýč neexistuje a nebude existovat, pokud nebude k dispozici jednoduchá vyčerpávající definice. Kdo používá slovo kýč, říká cosi o sobě, a měl by si uvědomit, že ač si myslí, že působí znalecky, působí spíše trapně.

A protože jako neznalec a neumělec zastávám kacířský názor, že umění má lidem zkrášlovat život, rozjasnit tváře a evokovat pozitivní náladu, hledím na každý obrázek právě z tohoto úhlu. Měl jsem kdysi diskusi se studovanou umělkyní, která zastávala názor, že umění může být i ošklivé a odpuzující. Propast mezi námi byla obrovská a k závěru jsme nedošli. Nechme to tedy na individuálním posouzení každého diváka. I zde ve skupinách FB se dají vidět díla téměř morbidní, odpuzující, ale já si s nimi nemám co říci (viz mé povídání si s obrázky) a ignoruji je. Když to někoho baví malovat a někdo na to zálibně hledí, a něco mu to říká, jsem ten poslední, kdo by jim v tom bránil.

Proto moje hodnocení „kýčovitě krásné“ je formou protestu proti nesmyslnému pojmu, klidně snesu označení „umělecký ignorant“, ale je to z mé strany velká pochvala, řadící obrázek a autora k velikánům jako je Josef Lada, Walt Disney či Van Gogh. K lidem, na jejichž díla je radost pohledět.

(Pokračování možná někdy příště, to záleží na vás)